

Utbildningsinspektion i grundskolan Västra Berga skola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Västra Berga skola	Antal barn/elever
Grundskola	145
Förskoleverksamhet	70
Skolbarnsomsorg	70
Särskola	29
Förskoleklass	12

Verksamheten vid Västra Berga rektorsområde omfattar förskoleverksamhet 1–5 år, förskoleklass, grund- och särskola årskurserna 1–6 samt skolbarnsomsorg.

Särskolan omfattar två träningsklasser och två grundsärskoleklasser och till verksamheten är totalt 4 pedagoger och 6 assistenter knutna.

Västra Berga rektorsområde ingår i "Försöksverksamhet med lokala styrelser inom grundskolan". I styrelsen ingår utöver rektorn fem föräldrarepresentanter och tre representanter ur personalgruppen. Till styrelsen adjungeras två elevrepresentanter och två representanter ur Bildningsnämnden. Den lokala styrelsen har som målsättning att ge föräldrar ett ökat inflytande och ansvarstagande, att tillsammans med skolans personal och elever utveckla förskolan och skolan och att utifrån föräldrarnas erfarenheter öka personalens möjligheter att utforma en meningsfull undervisning.

Den ursprungliga skolan byggdes 1968 och byggdes till i början av 1990-talet då elevantalet ökade. Särskolan startade sin verksamhet på Västra Berga skola 1977.

Upptagningsområdet kan beskrivas som stabilt med övervägande flerfamiljsbostäder. 17 procent av grundskoleeleverna har annan kulturell bakgrund, men med goda kunskaper i svenska. I särskolan är andelen elever med annan kulturell bakgrund något högre.

I likhet med övriga skolor i Helsingborgs kommun deltar Västra Berga skola i "Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan".

Genomförandet av inspektionen i Västra Berga skola

Skolverket sände den 11 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Västra Berga skola har bestått av undervisningsråden Lena Godin och Helena Plantin. Besök i Västra Berga skola genomfördes den 23 februari 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Västra Berga skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Västra Berga skola genomfördes formella intervjuer med rektorn tillsammans med en representant ur personalgruppen, elever, pedagogisk personal, representanter ur elevvårdsteamet, representanter från särskolan samt föräldrar. Besök genomfördes i förskoleklassen, i klasserna 1- 6 samt i särskolan.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit den attitydundersökning som Helsingborgs kommun nyligen genomfört, Kvalitetsmätning 2003.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Elevernas sätt att tilltala varandra och de vuxna, deras sätt att röra sig i lokalerna tyder på att skolan lyckats väl i sitt värdegrundsarbete. Inspektörsteamet uppfattade vid besöket att det fanns ett gott och trevligt förhållningssätt mellan eleverna och också i förhållandet vuxen–elev.

Elevintervjuerna gav också uttryck för att eleverna känner sig trygga och tycker det är roligt att gå till skolan. Skolan är liten, de vuxna är närvarande och engagerade och mobbning förekommer inte eller är mycket sällsynt på skolan.

Föräldrarna understryker att skolan utvecklats mycket positivt på senare år, klimatet är gott och barnen har blivit väl medvetna om att värna om varandra. Den integrerade särskolan skapar positiva möten, något som alla intervjuade understryker. Den tidigare nämnda attitydundersökningen, Kvalitetsmätning 2003, visade att i stort sett alla föräldrar är positivt inställda till skolans arbete för att förhindra mobbning, det råder ordning och reda på skolan och föräldrarna känner sig trygga då barnen är i skolan.

Inspektörerna kunde i särskolans samtliga avdelningar se exempel på en lugn och koncentrerad studiesituation. Eleverna umgicks och tilltalade överlag varandra på ett trevligt sätt och personalens möten med eleverna var professionella och vänliga.

Personalen i särskolan menar att elevernas delaktighet i planeringen har ökat, och deras behov av vuxenstöd har minskat. Elevernas självkänsla och självständighet har likaledes ökat, ett påstående som bekräftas av föräldrarnas svar i kvalitetsmätningen, i vilken 82 procent av föräldrarna säger sig vara nöjda med personalens lyhördhet inför elevernas åsikter och önskemål.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att utbildningen vid Västra Berga skola väl kan anses leva upp till kravet att främja elevernas utveckling till ansvarskännande människor.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Kunskapsresultaten i grundskolan är övervägande goda. Sammanställning av nationella prov visar att en elev av 33 inte nådde kunskapsmålen i årskurs 5.

Inspektörerna kunde under besöket på skolan se exempel på elevernas möjlighet att arbeta självständigt. De pågående diskussionerna eleverna emellan tydde på att ledningens och personalens strävan att utveckla elevernas ansvarstagande för sina studier har gett resultat. Av elevintervjuerna att döma kan eleverna påverka arbetssätt och arbetsplats även om skolans förhållandevis trånga lokaler ger begränsade möjligheter för eleverna att söka avskildhet.

Rektor och föräldrar som på olika sätt kunnat följa elever som lämnat skolan kan berätta att eleverna överlag lyckats väl i sina fortsatta studier på andra skolor.

Kvalitetsmätning 2003 visade att föräldrarna har stor tilltro till personalens kompetens och kunnighet. Föräldrarna menade vidare att undervisningen är anpassad till elevernas behov och förutsättningar. Övervägande delen av föräldrarna hade också uppfattningen att barnen får vara med och påverka innehåll och arbetssätt i skolan.

Med stöd av särskolans trivselenkät framkom att elevernas intresse för läsning har ökat och likaledes deras förmåga att läsa med hänsyn tagen till den enskilde elevens förutsättningar.

Resultatet av kvalitetsmätningen visar att 100 procent av föräldrarna på särskolan är mycket nöjda med sina barns skola. Föräldrarna svarar likaledes mycket positivt på frågor om personalens engagemang och lärande eller sina egna möjligheter till inflytande.

I särskolan är det ytterst få elever som kan ta ansvar för sitt eget lärande men genom att erbjuda eleverna konkreta exempel med valmöjligheter vill personalen stimulera eleverna att göra aktiva val och därmed bli reellt delaktiga och få känna ett genuint inflytande.

De individuella utvecklingsplanerna som används på Västra Berga har modifierats utifrån läroplanen för särskolan och används som ett instrument för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling såväl som deras sociala utveckling.

Genom att samla elevernas arbetsalster i mappar vill man kunna sammanfatta och belysa elevernas utveckling genom hela deras skoltid. Mapparna ger eleverna möjlighet att själv reflektera över sitt eget arbete och ligger som grund vid samtal med föräldrar.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att resultatet av skolans pedagogiska ansträngningar lett till att eleverna når kunskaps- och utvecklingsresultat som ligger väl i linje med vad som kan förväntas och vad som är fallet på andra skolor med likartade förutsättningar.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

På Västra Berga skola erbjuds eleverna skolhälsovård enligt skolförfattningarna.

Skolans pedagogiska arbetsplan lyfter på olika sätt fram metoder för att säkerställa elevernas trygghet och respekt för varandra. I planen finns bland annat angivet att alla elever är de vuxnas gemensamma ansvar, att flickor och pojkar skall ha lika möjligheter att utvecklas och att man på skolan skall betona att varje elev är unik och skall få utveckla sin självkänsla härifrån.

Det faktum att skolan är liten tycks vara av stor betydelse för elevernas känsla av tillhörighet och trygghet. Struktur och stabilitet är andra strävansmål som alla intervjuade framhåller. För att stärka samhörigheten på skolan anordnas gemensamma aktiviteter såsom miljödag, tipsrundor, fester och lekar av alla slag.

På skolan finns väl genomtänkta och dokumenterade system för att förebygga kränkningar. Handlingsplan i arbetet för att stärka moral-etik, miljöplan, gemensamma trivselregler, krisplan, IT-policy och handlingsplan mot mobbning är några exempel på hur man på skolan vill tydliggöra ett gemensamt förhållningssätt.

I skolans ledningsdeklaration finns angivet att rektor skall driva arbetet med att göra eleverna delaktiga i sitt skolarbete och att skolan generellt skall kännetecknas av ett arbetssätt som medverkar till att eleverna får ett elevansvar. Även i skolans pedagogiska arbetsplan finns angivet att man i lärandet skall sträva efter att alla elever skall tränas i att sätta egna mål för sitt eget lärande. Elevinflytande har således en framskjuten prioritet i ledningens strävanden.

Av intervjuer med skolledning och personal framgick att det också bland personalen finns en tydlig vilja att utveckla elevernas delaktighet och inflytande. Samtidigt var man överens om att detta är ett svårt uppdrag som ständigt måste vidareutvecklas och stärkas. Man menade att eleverna alltmer ges möjlighet att utveckla sin förmåga att medverka i upplägget av sina studier och ta ansvar för sitt skolarbete men några entydiga svar från eleverna eller andra iakttagelser som kunde bekräfta pedagogernas uppfattning, framkom inte under inspektionen. Inspektörernas iakttagelser var snarare av det slaget att elevernas inflytande över sitt skolarbete behöver stärkas. Kvalitetsmätningen visar att elevernas uppfattning i detta avseende väsentligt förbättrats i förhållande till den kvalitetsmätning som gjordes 2001.

Klassråd och elevråd är tillsammans med elevernas representation i styrelsen väl fungerande instrument för elevdelaktigheten på skolan. Eleverna upplever överlag att de tas på allvar och blir respekterade, inte minst av skolledningen.

Genom föräldrastyrelsen ges föräldrarna möjlighet till insyn och påverkan. Styrelsen är länken mellan skolan och familjerna där utvecklings- och förbättringsåtgärder diskuteras och förankras. Styrelsen har bland annat varit delaktig i arbetet för att förbättra ute- och inommiljön och trafiksituationen kring skolan och också i arbetet med att ta fram skolans mobbningsplan och trivselenkät.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolledning och personal på Västra Berga skola arbetar utifrån en medvetenhet och gör aktiva insatser för att skapa en god miljö för utveckling och lärande och för att förebygga kränkningar. Skolans ansträngningar för att ge elever och föräldrar möjlighet till delaktighet och samverkan är också tydliga.

Inspektörerna gör också bedömningen att skolans insatser för att ge eleverna ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen har gett resultat men att fortsatta ansträngningar kan leda till en fortsatt positiv utveckling i detta hänseende.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I skolans arbetsplan finns angivet att man på skolan arbetar med olika inlärningsstilar för att ge eleverna ett individanpassat arbetssätt. Skolan vill erbjuda inspirerande läromiljöer och tematiserade rum med olika arbetsmaterial. Skolans kvalitetsredovisning styrker ytterligare skolans strävan att utveckla det aktiva samarbetet mellan olika verksamheter och skolformer.

Eftersom skolan är enparallellig menar man att samarbete över åldersgränserna är en självklarhet, verksamheten för de yngre eleverna sker tillsammans i ett så kallat "Akvarium" fyra av veckans dagar och verksamheten i årskurserna 4 och 5 är organiserat i "Tropikariet" där det regelbundet sker samverkan. Dag- och veckoplaneringar ligger till grund för elevernas arbete och resultatet följs via loggböcker, dagböcker och veckobrev till hemmen.

Föräldrarna understryker skolans positiva arbetssätt och bekräftar att personalen härigenom lyckas motivera eleverna och ge dem utmaningar som i sin tur kommer till föräldrarnas kännedom. Utvecklingssamtal beskrivs som ett gott verktyg i dialogen och samverkan med föräldrarna.

Tid till pedagogisk planering och diskussion finns avsatt varje vecka. Genom att i så stor utsträckning som möjligt organisera undervisningen i teman skall alla ämnen vävas in, bli tydliga och kunna mätas mot målen. Det finns en strävan på skolan att varje elev skall erbjudas möjlighet till ett omfattande ansvarstagande och kunna arbeta utifrån sin egen takt och inlärningsstil. Genom att stimulera eleverna att röra sig mellan olika elevgrupperingar skall de få tillfälle att arbeta med utgångspunkt från sin egen mognads- och intressnivå. Man uttrycker sammanfattningsvis under intervjuerna att "det faktiska innehållet och målen för undervisningen styrs i stor utsträckning av läraren men eleverna kan planera på vilket sätt de skall inhämta sin kunskap och i vilka former".

Genom att låta eleverna genomgå olika tester och inte minst genom individuella utvecklingsplaner uppger personalen att de har god kontroll över den enskilde elevens kunskapsnivå. De individuella utvecklingsplanerna fokuserar företrädesvis svenska, engelska och matematik men personalen framhåller att eleverna garanteras tillräcklig undervisningstid i alla ämnen. Åtgärdsprogram används som ett instrument för att tydliggöra insatserna för elever med stödbehov. Någon särskild undervisningsgrupp finns inte.

Sedan höstterminen 2001 finns en specialpedagog på skolan som på ett systematiskt sätt i samarbete med elevvårdsteamet och övrig personal deltar i arbetet för att identifiera barn i behov av stöd. Specialpedagogen arbetar företrädesvis handledande gentemot personalen, men ger också stöd till enskilda barn eller mindre barngrupper. Personalen menar att skolan för närvarande har ganska goda personella resurser i detta avseende och kan ge det stöd den enskilde eleven behöver, något föräldrarna bekräftar i Kvalitetsmätning 2003.

Samarbetet mellan förskoleklassen och skolan grundläggs genom arbetet i "Akvariet". Förskolläraren följer eleverna upp i årskurs 1 i samarbete med fritidspedagoger som ingår i skolans arbete upp till årskurs 5. Två fritidspedagoger har särskilt ansvar för särskolebarnen.

De flesta elever går efter avslutade studier till Magnus Stenbockskolan. Under sin skoltid på Västra Berga besöker eleverna den kommande skolan regelbundet då språkvalet är förlagt till Magnus Stenbockskolan. Av skolans kvalitetsredovisning framgår att samarbetet mellan förskolan och skolan har ökat medan man på skolan drar slutsatsen att någon sådan förbättring inte tycks ha skett i övergången mot 7-9 skolan.

Särskoleverksamheten på Västra Berga finns integrerad i grundskolan, vilket ger förutsättningar för naturliga samlarbetsformer och berikande möten mellan alla

elever på skolan och inspektörerna får ta del av exempel på sådana gemensamma aktiviteter. Samverkansformerna är enligt såväl skolledning som personal en angelägenhet, men trots det upplever föräldrarna i särskolan att satsningarna inte gett önskat resultat. Däremot har det, enligt föräldrarnas iakttagelser, utvecklats en ökad samverkan inom särskolans olika avdelningar och en trivselenkät visar att eleverna upplever detta positivt. Samma situation råder gentemot skolbarnsomsorgen.

Arbetet i särskolan går till stora delar ut på att förbereda eleverna för vardagens alla aktiviteter. Den vuxnes handledning förskjuts alltmer i riktning mot att stimulera eleverna till ett eget ansvarstagande för vardagens göromål.

Kvalitetsmätningen visar att 95 procent av föräldrarna i särskolan är nöjda med skolans sätt att stimulera barnens nyfikenhet och lust att lära.

Västra Berga särskola ingår i ett kommunövergripande nätverk, vilket ger personalen insyn och berikande erfarenheter av övriga skolor med särskoleverksamhet. Nätverket bereder också väg för att särskoleeleverna på ett bra sätt kan lotsas över till mottagande skola.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att elever och lärare i samverkan med hemmen på ett medvetet sätt utformar undervisningen i riktning mot målen. Skolans ansträngningar för att anpassa skolarbetet till elevernas olika intressen och behov har kommit långt och ett tydligt fortsatt arbete pågår. Skolan har en väl fungerande organisation för att möta elever med behov av stöd.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Rektor har ansvar för 70 medarbetare och har till sin hjälp en ledningsgrupp som bland annat arbetar med utvecklingsfrågor. En av deltagarna i ledningsgruppen går in som tillförordnad rektor vid rektors frånvaro. Någon biträdande rektor finns inte. Mot bakgrund av rektors ansvarsområde omfattande förskola, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grundskola, grundsärskola och träningsskola framgår tydligt att hennes arbetssituation är mycket ansträngd.

Rektor tillträdde tjänsten som rektor på Västra Berga skola höstterminen 2000. En viss omsättning i personalgruppen i kombination med ett omfattande utvecklingsarbete har lett fram till att alla intervjuade grupper idag beskriver skolan som välfungerande. Rektor ger sin personal vitsord som kompetent och samarbetsvillig och såväl personalen som elever och föräldrar uppfattar skolledningen som positiv och målmedveten, något som i alla delar bekräftas i Kvalitetsmätning 2003.

Personalmöten och andra former av konferenser genomförs regelbundet och de pedagogiska diskussionerna har här en framträdande plats.

Skolans kvalitetssäkring bygger på en så kallad kvalitetsklocka som har sin utgångspunkt i att utvärderingsarbetet på skolan skall vara enkelt, kommunicerbart och jämförbart. Vid verksamhetsårets början mäts tillståndet på skolan genom en trivselenkät, hemskickad till föräldrarna. Nationella prov och utvecklingssamtal genomförs. Senare under våren utvärderas arbetsmiljön på skolan genom en arbetsmiljöromd, arbetsplanen utvärderas och revideras och årets kvalitetsredovisning sammanställs och redovisas.

I samband med skolstarten på hösten påbörjas medarbetarsamtal med personalen och en utvärdering av skolstarten sker. Medarbetarsamtalen fortsätter och lärarna bjuder åter in till utvecklingssamtal. Höstterminen avslutas med en uppföljande arbetsmiljöromd, en förnyad trivselenkät och en självutvärdering av arbetet i arbetslagen.

Av särskolans kvalitetsredovisning framgår att utvärdering är ett genomgående inslag i arbetslagen och dessa sker i stor utsträckning tillsammans med elever och föräldrar.

Sammanfattningsvis finner inspektörerna att skolan har en väl fungerande ledning som lägger stor vikt vid att implementera de nationella styrdokumentet och visar ansvar för att tillgodose elevernas rätt till utveckling och utbildning. Inspektörerna finner vidare att det finns ett väl fungerande system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Västra Berga skola arbetar utan timplan och något egentligt elevens val förekommer inte på schemat. Rektorn menar att skolan ständigt arbetar med utgångspunkt från elevens egen delaktighet i planering och genomförande, vilket ger eleven möjlighet till egna val då eleven kan fördjupa och bredda sina kunskaper, inte bara utifrån behov av träning och inläring utan också med utgångspunkt från elevens specifika intressen.

Några språkgrupper får modersmålsundervisning på Västra Berga skola medan andra elevgrupper får sådan undervisning på andra skolor i Helsingborg. Något

behov av studiehandledning förekom inte på skolan, inte heller svenska som andraspråk.

Skolbarnsomsorg erbjuds eleverna till och med årskurs tre. Därefter finns en fritidsklubb att tillgå. En del av särskolebarnen får sin skolbarnsomsorg på fritidshemmet på skolan medan eleverna på träningsskolan har egen fritidsverksamhet. Särskolebarnen erbjuds fritidshem till och med årskurs sex.

Som grund för inskrivning av en elev till särskolan görs en utredning av samordnaren för särskolan och särskoleverksamhetens psykolog knuten till det centrala resursteamet. Till stöd för samtliga elevers placering på Västra Berga särskola finns en sådan utredning och också ett formellt beslut.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att Västra Berga skola erbjuder god tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning och ger i övrigt bra information om skolan och dess utbud.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Resursfördelningen i kommunen sker utifrån en schablon som bygger på ett verksamhetsbidrag per inskriven elev. Extra resurser kan tilldelas skolan för att anställa elevassistenter om fler elever än beräknat behöver sådant stöd.

Lokalerna är fräscha men ger intrycket av att vara trånga och begränsa pedagogernas möjligheter att skapa flexibla elevgrupperingar. Personalen är av samma uppfattning men menar trots det att lokalerna är förhållandevis funktionsdugliga. Datorer såväl som andra läromedel håller normal standard.

Matsalen är inbjudande och inte större än att också de yngre eleverna kan vittna om att de känner sig trygga i miljön.

Föräldrarna har inte intrycket av knappa resurser och menar att skolan erbjuder kompetent personal, för vilken föräldrarna har största förtroende.

Samtliga pedagoger vid Västra Berga skola har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och enligt rektorn har det hittills inte varit några problem att rekrytera utbildad personal. Kompetensutveckling har kunnat erbjudas personalen i den omfattning det efterfrågats, till delar som resultat av tilldelade EU-medel.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolan kan erbjuda sina elever en tidsenlig och god utbildning.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Västra Berga skola övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande område:

- skolan arbetar medvetet för att öka elevernas inflytande över utformningen av utbildningen men ytterligare ansträngningar skulle kunna föra en sådan utveckling än längre.

Datum

Ort

2004-10-08

Lund

Lena Godin

Helena Plantin